

О. А. Антонюк,
Київський національний торговельно-економічний університет

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах сучасного стану банківської системи важливого значення набуває проблема оцінювання ефективності діяльності банківських установ, і зокрема, її статистичного аналізу. Серед сучасних підходів до оцінювання ефективності діяльності банків слід виділити економетричний підхід. Він передбачає використання як параметричних так і непараметричних методів отримання оцінок ефективності. Кожний з них має свої переваги, але статистична (економетрична) модель оцінки ефективності діяльності комерційного банку, заснована на параметричних методах, дає змогу будь-якому користувачеві проводити порівняльний аналіз ефективності діяльності різних банків. Одним з таких методів є метод стохастичної границі на панельних даних. Його застосування передбачає наявність даних поданих у розрізі “часу-одиниць сукупності” – статистичної панелі. Панелі даних, що містять однакову кількість об’єктів у кожний період часу відомі як збалансовані, у протилежному випадку – незбалансовані. Збалансовані панелі дозволяють порівнювати об’єкти в часі між собою, потребують менш складних обчислень і є більш доцільними у випадках скінчених сукупностей, до яких безумовно, належить банківська система країни.

Оцінка ефективності залежить від якості статистичного аналізу емпіричного матеріалу. Важливим етапом проведення статистичного дослідження на інформаційній базі, яка характеризує показники діяльності банківських установ, є критична оцінка наявних даних з погляду їх достовірності і придатності для емпіричних досліджень.

У зв’язку з цим питання інформаційного забезпечення статистичного аналізу ефективності банківської діяльності є стає важливим. Аналіз наявної фінансової звітності банківських установ, що має офіційний характер, дозволив виділити ряд проблем з цього приводу. Насамперед це ряд проблем технічного та організаційного характеру, що мають бути вирішені для отримання сукупності спостережень, придатної для проведення статистичного аналізу. Головними з них є такі: особливості подання звітності фінансовим установами, зміна складу банківських установ через їх ліквідацію, злиття та створення нових, зміна назв.

Так, станом на кінець 2008 року кількість банків за реєстром складала 198, у тому числі банків, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій 184, а станом на 1 квітня 2012 року в Україні налічується 177 діючих банків, з яких 176 мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій. В той же час, якщо станом на 01.01.2009 у стадії ліквідації перебувало 13 установ, то станом на 01.04.2012 – вже 23, що перевищує 11 % від загального обсягу установ у банківській системі.

За цей же час було створено або розпочали свою діяльність понад 10 нових установ, також відбулися істотні злиття та зміна власників. Як можна бачити з наведених даних, у структурі банківської системі у після кризи 2008 року відбулися істотні зрушення, що потребувало проведення істотної роботи щодо упорядкування та обробки наявної фінансової звітності для її подальшого статистичного аналізу.

Для вирішення цього завдання з сукупності всіх банківських установ було вилучено ті, які відповідають наступним критеріям:

1. Перейшли у стан ліквідації.
2. Були створені після початку спостережень.
3. Змінили власника і/або були приєднані до інших установ.

Також, оскільки панельні дані передбачають постійність об'єктів спостереження між панелями, назви банківських установам було надано за останньою.

Отриманий в результаті масив даних являє собою збалансовані панельні дані, що представляють показники діяльності 159 банківських установ за 12 кварталів. Вони містять змінні ідентифікатори часу та коду банківської установи, і можуть бути використані для проведення всебічного статистичного аналізу банківської діяльності, зокрема, її ефективності.